МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ЦЕНТР ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ, ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ
Кафедра менеджменту

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

кваліфікаційна робота
здобувача вищої освіти
4 курсу заочної форми навчання
Володимира ПОЛІЖАКА

Науковий керівник:
доцент, кандидат економічних наук
Наталія ШЕВЧЕНКО

Рецензент:
доцент, кандидат економічних наук
Галина ПУШАК

Кваліфікаційна робота допущена до захисту
«___»_____2024 р., протокол №___
Завідувач кафедри менеджменту
_____ Галина ЛЕСЬКІВ

Львів
2024

АНОТАЦІЯ

ПОЛІЖАК В. Управління фінансовими ресурсами підприємства. Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент», Львів, 2024.

У першому розділі проведено теоретичне дослідження напрямів управління фінансовими ресурсами підприємства. У другому розділі здійснено аналіз та оцінку фінансового стану, ефективності управління фінансовими ресурсами державного підприємства «Український державний центр радіочастот», запропоновано напрями покращення управління фінансовими ресурсами в сучасних умовах.

Н основі опрацювання теоретичних та практичних матеріалів зроблені відповідні висновки та обґрунтовано конкретні пропозиції.

Ключові слова: підприємство, фінансові ресурси, власні ресурси, позичені ресурси, грошові кошти, дохідність.

ABSTRACT

POLYZHAK V. Management of financial resources of the enterprise. Manuscript.

Research for obtaining a bachelor's degree in specialty 073 "Management", Lviv, 2024.

In the first chapter, a theoretical study of the directions of enterprise financial resources management is carried out. The second section analyzes and evaluates the financial condition and efficiency of financial resource management of the State Enterprise "Ukrainian State Radio Frequency Center", proposes ways to improve financial resource management in modern conditions.

On the basis of theoretical and practical materials, the relevant conclusions are drawn and specific proposals are substantiated.

Keywords: enterprise, financial resources, own resources, borrowed resources, cash, profitability.

ЗМІСТ

ВСТУП……5

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА……...8

1.1. Сутність фінансових ресурсів підприємства та їх види……..…8

1.2. Характеристика формування власних та позичених ресурсів підприємства, їх джерела…….…..12

1.3. Управління фінансовими ресурсами підприємства в сучасних умовах…….16

Висновки до першого розділу……...…19

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВО «УДЦР»……20

2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства……...…20

2.2. Оцінка фінансового стану та ефективності управління фінансовими ресурсами ДП «УДЦР»……...…27

2.3. Напрями удосконалення управління фінансовими ресурсами ДП «УДЦР» в сучасних умовах…….……35

Висновки до другого розділу……..……..40

ВИСНОВКИ……..……42

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……44

ДОДАТКИ……49

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних мінливих умовах ведення фінансово-господарської діяльності вітчизняних підприємств, коли підприємства стикнулися з війною, інфляцією, кризовими явищами важливим завданням є ефективну управління фінансовими ресурсами підприємства. Фінансові ресурси створюють надійну базу ведення основної діяльності підприємства, забезпечення його фінансової стійкості, ділової активності.

Певні питання, пов'язані з формуванням і використанням фінансових ресурсів займають одне з ключових місць в системі першочергових аспектів діяльності підприємств. Фінансові ресурси є надзвичайно важливим елементом фінансово-господарської діяльності, який в останні роки отримав глибоке економічне підґрунтя і ефективні форми практичної реалізації. Коло управлінських рішень, що приймаються в даній сфері, є надзвичайно широким. Категорія фінансових ресурсів тісно пов'язана з усіма основними видами діяльності окремо взятого підприємства і всіма стадіями його життєвого циклу. Саме тема кваліфікаційного дослідження є

Аналіз останніх досліджень та публікацій Питанням формування та управління фінансових ресурсів присвячено праці наступних вчених та економістів таких як: І. Бланк, О. Василик, В. Опарін, А. Поддєрьогін, В Опарін, О. Терещенко, О. Гудзь, П. Лайко, П. Стецюк, А. Чупіс, О. Філімоменков, М. Мних, Ю. Петленко, М. Корецький, І. Зятковський та інші. Проблеми визначення сутності фінансових ресурсів, їх формування та управління в умовах війни та кризових явищ є важливим завданням на теоретичному й практичному рівнях.

Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо формування та управління фінансовими ресурсами за матеріалами державного підприємства «Український державний центр радіочастот».

Для досягнення поставленої мети визначені наступні **завдання:**

- розглянути сутність фінансових ресурсів підприємства та їх види;

- ознайомитись із характеристикою власних та позичених ресурсів підприємства;
- дослідити напрями управління фінансовими ресурсами підприємства в сучасних умовах;
- розглянути загальна характеристику діяльності підприємства
- проаналізувати фінансовий стану державного підприємства «УДЦР»;
- здійснити оцінку ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства;
- визначити напрями удосконалення управління фінансовими ресурсами ДП «УДЦР» в сучасних умовах.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є визначення напрямів та системи управління фінансовими ресурсами державного підприємства «Український державний центр радіочастот» в сучасних умовах.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є визначення теоретичних та практичних напрямів оцінки та фінансових ресурсів державного підприємства «Український державний центр радіочастот» в сучасних умовах.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої у роботі мети та визначених завдань були використані наступні методи: пізнання, абстрагування та гіпотези для дослідження теоретичних основ управління фінансовими ресурсами; розрахунку, аналізу та порівняння для аналізу фінансових показників діяльності, узагальнення та пояснення для отримання ґрунтовних висновків.

Інформація про практичне значення, апробацію результатів дослідження.. Основні положення та практичні результати дослідження були підтверджені на Круглому столі «Безпекові аспекти управління організаціями в умовах війни та повоєнної відбудови держави» (м. Львів, Львівський державний університет внутрішніх справ, 10 травня 2024 року).

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи слугували навчально-методична літератури, нормативно-правові акти, вітчизняні періодичні видання, офіційні інтернет сторінки та фінансова звітність державного підприємства.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний обсяг кваліфікаційної роботи складається з 40 сторінок, який містить 11 рисунків, 7 таблиць.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансових ресурсів підприємства та їх види

Сьогодні важливим завданням в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства є розробка напрямів управління фінансовими ресурсами підприємства, їх співвідношення та подальша оптимізація. У сучасній економічній літературі немає єдиного підходу до трактування поняття «фінансові ресурси підприємства», кожен науковець виділяє його основне значення на власний розсуд (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Підходи до трактування поняття «фінансові ресурси» [5; 16; 30; 32; 36]

Автор	Визначення поняття
Л. Бражник	Визначає фінансові ресурси як високоліквідні активи підприємства, які перебувають у розпорядженні підприємства, призначені для здійснення розширеного відтворення та забезпечення безперебійного виробництва продукції
Л. Катан	Розглядає фінансові ресурси як сукупність власних та позичених засобів, грошових коштів які необхідні підприємству для підтримання належного рівня виробництва продукції чи надання послуг та забезпечують його платоспроможність
А. Поддєрьогін	Визначає фінансові ресурси як сукупність грошових коштів підприємства у вигляді фондових, матеріальних чи нематеріальних цінностей, які призначені для виконання фінансових зобов'язань, здійснення всіх виробничих та інших витрат
Н. Рибалко	Характеризує фінансові ресурси як грошові кошти які має в розпорядженні підприємство та які воно залучило із зовнішніх джерел для здійснення власної діяльності
П. Стецюк	Визначає фінансові ресурси як найбільш ліквідні активи підприємства, які забезпечують постійний рух грошових коштів на підприємстві та отримання постійного доходу

Отже, фінансові ресурси підприємства являють важливу складову фінансово-господарської діяльності підприємства, яка основана на формуванні власних та позикових ресурсів, що дозволяють забезпечити постійний рух грошових коштів, забезпечувати отримання доходу та формувати достатній рівень ліквідності та платоспроможності.

До характерних ознак фінансових ресурсів підприємства відносять:

- обмежена мобільність;
- є важливим джерелом доходу підприємства;
- являє собою об’єкт економічного управління;
- здійснює систематичний вплив на фактори ризику (збільшує або зменшує);
- забезпечує специфічні правила формування та управління фінансовими ресурсами залежно від організаційно-правової форми підприємства;
- є об’єктом купівлі або продажу, права володіння чи власності, права розпорядження;
- здатність до трансформації;
- має цільовий характер використання;
- має властивість щодо сезонності формування і використання;
- формує значну частину виробничих та інвестиційних ресурсів підприємства [6; 27; 33].

Фінансові ресурси підприємства за своєю матеріальною особливістю поділяються на ресурси у грошовій і матеріальній форму, а також безгрошовій, нематеріальній формі, які забезпечують формування підприємства, формування господарської діяльності – виробництво, реалізації продукції, надання послуг, а також забезпечують подальший розвиток.

У сучасних літературних джерелах [2; 4; 11; 25; 27] фінансові ресурси підприємства поділяються на власні, позичені та залучені, проте більш детальна класифікація подана на рисунку 1.1.

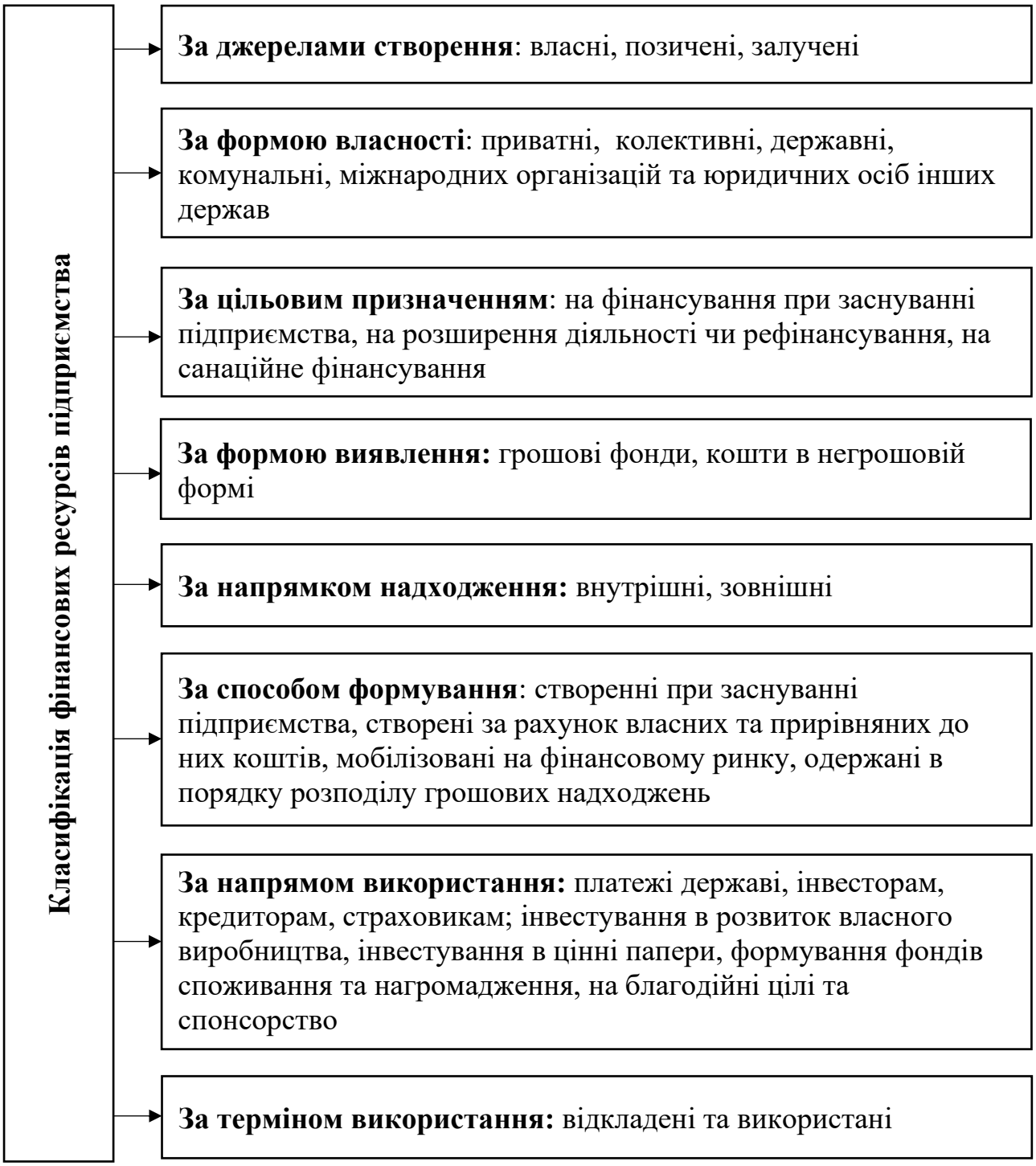


Рис. 1.1 Класифікація фінансових ресурсів підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [5; 16; 29]

Фінансові ресурси підприємства формуються в основному за рахунок та на стадії виробництва продукції, її реалізації, для підприємств сфери обслуговування на стадії надання послуг, робіт чи консультацій. Фінансовим ресурсам підприємства притаманні наступні властивості:

- мають стадію утворення, залучення чи формування;
- відображають відношення підприємства до власності;
- мають різні джерела формування;
- мають різні цілі використання;
- від джерел їх формування залежить вся структура фінансових ресурсів підприємства;
- деякі з них мають здатність щодо повернення та розрахунку (має відношення до позик чи кредитів);
- мають функцію щодо збільшення розмірів у процесі ефективного використання [2-4; 32].

Окрім того, фінансові ресурси підприємства виконують наступні важливі функції, які при ефективному управлінні забезпечуються всебічний розвиток підприємства:

- створюють важливі фінансову базу для початкової (стартової) діяльності підприємства;
- забезпечують розширене і просте відтворення в процесі здійснення виробничого процесу;
- створюють умови для безперервного виробництва товарів, продукції або надання послуг;
- дають можливість забезпечити фінансову стійкість, ліквідність, платоспроможність та рентабельність підприємства;
- створюють умови для інноваційного та інвестиційного розвитку;
- забезпечують налагодження фінансової та ділової співпраці з підприємствами та фінансовими установами;
- сприяють формування ринкової капіталізації підприємства (за умови, що воно є акціонерного типу);
- формують можливості для розширення фінансово-господарської діяльності у майбутньому [7; 16; 36].

1.2. Характеристика формування власних та позичених ресурсів підприємства, їх джерела

Фінансові ресурси підприємства у розумінні характеристики власності включають в себе грошові кошти, що отримані підприємством в результаті розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту, що мають цільове спрямування, та мають своє відображення у балансі підприємства. Особливістю використання фінансових ресурсів підприємства є те що вони забезпечують отримання економічної вигоди у майбутньому, а саме прибутку підприємства.

На сучасних підприємствах фінансові ресурси є об'єктом аналізу, обліку, планування, розподілу, використання та оптимізації на сучасних підприємствах, а також ті, що передбачені фінансовим планом [18; 23].

Джерелами формування фінансових ресурсів підприємства, які класифікуються на дві основні групи:

- власні фінансові ресурси до яких належить: статутний капітал, амортизаційні відрахування, валовий дохід та прибуток, виручка від реалізації продукції, переоцінки товарних запасів. Власні фінансові ресурси утворюються в результаті здійснення господарської діяльності підприємства та реінвестують у власний розвиток та удосконалення;
- позичені кошти (не власні фінансові ресурси) виступають у вигляді позичених коштів із зовнішніх джерел. До них належать: кредиторська заборгованість підприємствам, різні позики банків, позики організацій, підприємств, установ, фірм чи фізичних осіб [6; 38].

Основні джерела формування фінансових ресурсів суб'єкта господарювання подано на рисунку 1.2.

Формування власних та невласних (позикових та залучених ресурсів) повинно здійснюватися із збереження пропорційного формування на користь власних коштів, які не потрібно віддавати, платити відсоткові ставки та проценти за користування.



Рис. 1.2. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [5; 30; 36]

Власні фінансові ресурси те ті ресурси у грошовій та негрошовій форму, що безпосередньо належать самому підприємству, не вимагають повернення іншим особам та сплати за використання. Найбільш вагомий внесок у формування фінансових ресурсів підприємства має статутний капітал. Статутний капітал являє собою важливу складову у процесі створення та збільшення розмірів підприємства. Вія являє собою загальну суму внески акціонерів, власників за

право бути частиною керуючого складу підприємства. Статутний капітал формується у вигляді акцій (простих або привілейованих) які належать акціонерам після формування підприємства, відповідно до їх внесків [36].

Зареєстрований (пайовий) капітал являє собою офіційно зареєстровану частину внесків (здебільшого у грошовій формі) до основного капіталу підприємства. Якщо протягом проаналізованого звітного періоду підприємство не вносило зміни до свого статутного капіталу, то розмір зареєстрованого (пайового) капіталу залишається незмінним [14].

У процесі здійснення господарської діяльності, розширення діяльності, збільшення обсягів виробництва продукції чи надання послуг важливе місце посідає валовий дохід та прибуток. Валовий дохід – це загальна сума отриманого юридичною особою доходу, яка не містить у собі податкових та інших фінансових відрахувань, прописаний у фінансовій звітності. Валовий дохід містить у собі:

- дохід від реалізації продукції;
- дохід від здійснення банківських, страхових та інших операцій;
- від здійснення операцій особливого виду;
- від спільної діяльності або у вигляді дивідендів [3; 14].

Прибуток являє собою частину виручки, що залишається після всіх витрат, сплати податків, відрахувань, що пов’язані з діяльністю підприємства. Прибуток дає можливість розширювати діяльність, створювати нові робочі місця, оновлювати асортимент продукції та види послуг, забезпечувати інноваційний та інвестиційний розвиток.

Позичені кошти підприємства (не власні ресурси) отримуються від зовнішніх суб’єктів господарювання та в основному складаються з банківських кредитів. До основних видів позик, які формують структуру позикового капіталу підприємства можна віднести: банківський кредит, фінансовий лізинг, комерційний (товарний) кредит, облігаційні позики. Більш детальна класифікація кредитів подана на рисунку 1.3.



Рис. 1.3. Складові позикового капіталу підприємства [16; 38]

У структурі фінансової звітності короткострокові та довгострокові зобов'язання займають значну частину у структурі пасивів підприємства, вони забезпечують формування тієї частини балансу за яку необхідно здійснювати розрахунок у майбутньому забезпечуючи ефективність використання та формування.

Основними умовами формування позикового капіталу підприємства є наступні: своєчасність повернення, платності у вигляді відсоткових ставок, терміновості (термін повернення кредитних коштів установі). Залежності від призначення та термінів надання кредитів визначається рівень оплати за його користування.

1.3. Управління фінансовими ресурсами підприємства в сучасних умовах

Управління фінансовими ресурсами передбачає визначення їх співвідношення у такому розрахунку, при якому забезпечується їхня дохідність і корисність на перевагу отримання доходу у майбутньому. Для більш ефективного управління фінансовими ресурсами їх поділяють на управління власним капіталом та управління кредитними коштами. До основних етапів управління власними ресурсами (власним капіталом) відносять наступні (рисунок 1.4).

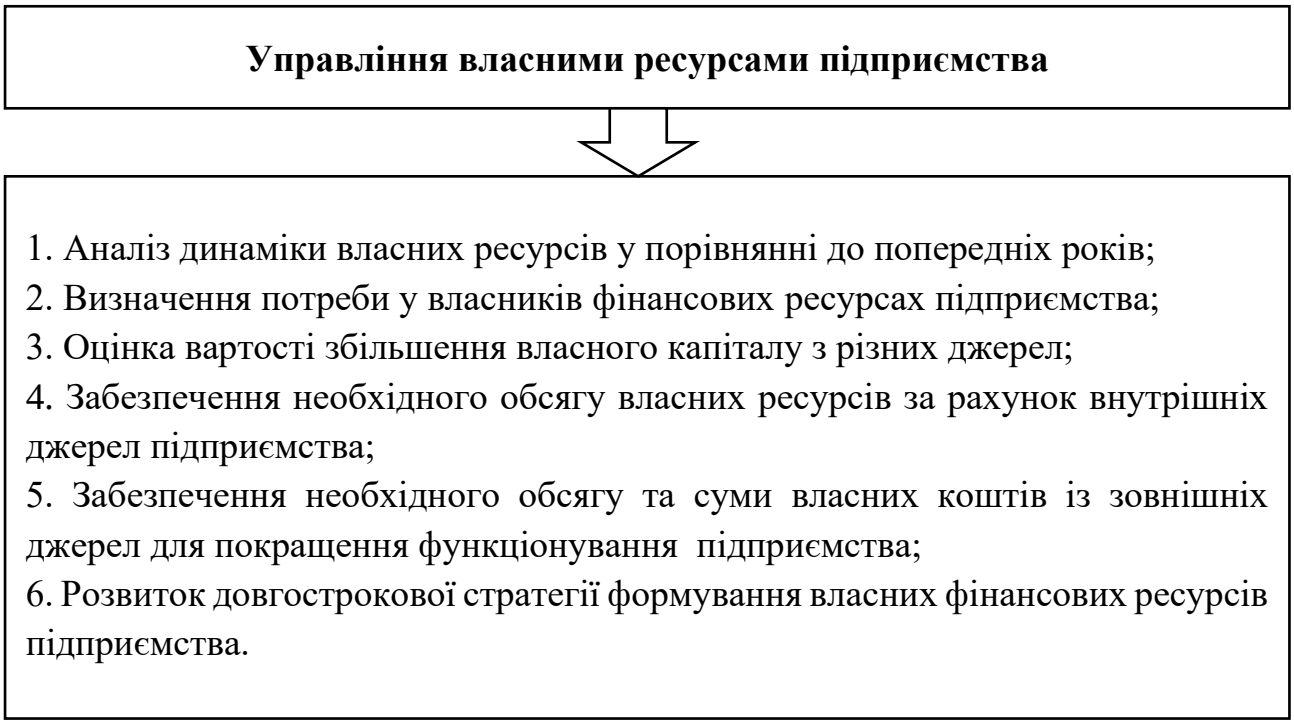


Рис. 1.4. Напрями управління власними фінансовими ресурсами підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [4; 5; 38]

Управління власними фінансовими ресурсами повинно відповідати принципу раціональності використання та врахування інтересів власників, акціонерів, працівників підприємства. Особливо важливим є забезпечення системи управління чистим доходом підприємства, який забезпечує фінансову

стійкість, ефективність розподілу отриманого доходу та можливість виплати дивідендів акціонерам компанії [38].

Управління позиковими фінансовими ресурсами — це процес планування, організації, контролю та оптимізації використання позикових джерел фінансування, таких як кредити, облігації, позики та інші форми боргового фінансування. Воно передбачає комплексний підхід до забезпечення ефективного та безпечного використання позикових коштів з урахуванням фінансових ризиків, термінів погашення та витрат на обслуговування боргу.

Основні аспекти управління позиковими фінансовими ресурсами включають (рисунок 1.5).

Управління позиковими ресурсами підприємства

1. Визначення потреб у фінансуванні: оцінка, скільки позикових коштів необхідно для реалізації бізнес-планів або проектів; врахування як короткострокових, так і довгострокових потреб у фінансуванні.
2. Вибір джерел фінансування: аналіз різних джерел позикових коштів, таких як банківські кредити, облігації, лізинг або приватні позики; врахування умов, процентних ставок, термінів погашення та інших аспектів.
3. Структурування позик: вибір оптимальних умов позик; визначення умов забезпечення, застави або гарантій.
4. Відстеження витрат на обслуговування боргу: аналіз витрат на процентні платежі, комісії; визначення способів оптимізації витрат.
5. Управління ризиками: оцінка ризиків, пов'язаних із змінами процентних ставок, валютних коливань або інших макроекономічних факторів; впровадження інструментів хеджування або страхування.
6. **Контроль за виконанням зобов'язань**: забезпечення своєчасного погашення боргових зобов'язань; планування грошових потоків для забезпечення ліквідності та своєчасного виконання платежів.
7. Стратегічне планування та рефінансування: розробка стратегічних підходів до рефінансування боргів, можливостей реструктуризації боргів або дострокового погашення.

Рис. 1.5. Управління позиковими ресурсами підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [16; 29; 38]

Для ефективного управління доцільно є розрахунок окремих показників оцінки фінансових ресурсів, а саме:

1. Коефіцієнт самофінансування показує відношення власних фінансових ресурсів до загальної кількості фінансових ресурсів підприємства:

Коефіцієнт самофінансування = Власні ресурси / Фінансові ресурси * 100%

2. Коефіцієнт заборгованості визначає співвідношення позикових коштів до власних:

Коефіцієнт заборгованості = Позикові кошти / Власні кошти * 100 %

3. Коефіцієнт валової рентабельності активів показує ефективність використання активів підприємства:

Коефіцієнт валової рентабельності активів = Чистий прибуток / Активи * 100%

3. Ефект фінансового левереджу. Показник, який визначає рівень отримання додаткового доходу на власний капітал підприємства за рахунок ефективного використання частини позичкових засобів, називається ефектом фінансового левериджу та розраховується за допомогою формули:

$$ЕФЛ = (1 – СПр) * (КВРА – ВКр) * (ПК / ВК), \quad (1.1)$$

де СПр – ставка податку на прибуток;

КВРА – коефіцієнт валової рентабельності активів, %;

ВКр – середній розмір відсотків за кредит за використання позичкового капіталу, %;

ПК – сума позичкового капіталу підприємства;

ВК – сума власного капіталу підприємства [38].

4. Коефіцієнт автономії – показує співвідношення власного капіталу до загального підсумку балансу:

Коефіцієнт автономії = Власний капітал / Підсумок балансу

5. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу показує відсоток того, наскільки вигідно підприємство використовує власний капітал:

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу = Чистий прибуток / (Власний капітал на початок періоду – Власний капітал на кінець періоду)

Висновки до першого розділу

Теоретичні дослідження показали, що фінансові ресурси суб'єктів господарювання – це наявні у його розпорядженні грошові кошти, що мають цільове спрямування. Вони можуть направлятися на розвиток виробництва, утримання і розвиток невиробничої інфраструктури, споживання та можуть залишатися у резерві. Фінансові ресурси, що спрямовуються на розвиток виробництва, виступають капіталом у грошовій формі.

Доліджено, що фінансовим ресурсам підприємства притаманні наступні ознаки: завжди виражають певне відношення власності (належність підприємству або організації); завжди мають цільове використання; мають різні джерела створення або надходження; постійне формування та використання фінансових ресурсів завжди забезпечені нормативно-правовими актами, виражають фінансовий результат, який підприємство отримує в процесі використання чи оптимізації.

Згідно фінансової діяльності формування та управління фінансових ресурсів відбувається у двох основних формах: власні фінансові ресурси та позикові (не власні) фінансові ресурси.

Відповідно, ефективне управління фінансовими ресурсами розглядається з двох аспектів: визначення етапів управління власними фінансовими ресурсами – управління власним капіталом зокрема, формування системи управління позиковими коштами: визначення напрямів отримання коштів, визначення вартості позикового капіталу та формування стратегії щодо їх повернення у майбутньому.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВО «УДЦР»

2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства

Центр «Укрчастотнагляд» це підприємство яке почало свою діяльність на території теперішньої держави як Київський пункт технічного радіоконтролю (ПТРК) у 1934 році у селищі Бровари. Підприємство почало свою діяльність у складі лише двох працівників, а основними функціями було:

- контроль засобів радіозв’язку та радіомовлення;
- вимірювання електромагнітних полів;
- виконання правил входження в радіозв’язок;
- контроль за радіообміном.

У 1951 році Центр «Радіочастотнагляд» почав свою діяльність у Києві куди були доставлені різні види апаратури: приймачі, радіокомпаратор, фотописець з часовим механізмом та інша апаратура. Було змонтовано чотири робочих місця — контроль радіомовлення, радіозв'язку, заміри напруги поля і записи на стрічку, контроль телебачення.

У жовтні 1996 року згідно із наказом Міністерства зв’язку України № 216 Український республіканський центр електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів реорганізовано в Державне підприємство «Український державний центр радіочастот та нагляду за зв'язком» (Центр «Укрчастотнагляд»).

З 2004 року Центр «Радіочастотнагляд» змінив свою назву на державне підприємства «Український державний центр радіочастот» відповідно до положень законів України «Про телекомунікації», «Про радіочастотний ресурс України» та відповідно до наказу Держкомзв'язку України від 17.03.2004 року № 49 та інших актів.

З 2005 року Кабінет Міністрів України передав державне підприємство «Український державний центр радіочастот» до сфери управління Міністерства транспорту на зв’язку України, а також Національної комісії з питань регулювання зв’язку (НКРЗ).

Важливим аспектом є те, що сьогодні Українським державним центром радіочастот:

- побудовано Єдину автоматизовану систему радіочастотного моніторингу;
- впроваджено програмно-технічний комплекс для автоматизації робочих місць з планування частотних присвоєнь для окремих видів радіозв‘язку;
- створено Випробувальний центр та Орган сертифікації техніки зв'язку (ОС «Укрчастотнагляд»), які діють в Системі УкрСЕПРО);
- офіційний сайт для користування клієнтам, державним установам, організаціям, підприємствам та фізичним особам.

Протягом останніх років державне підприємство «Український державний центр радіочастот» здійснював оновлення, розширення та оптимізацію діяльності відповідно до викликів сучасності та потреб моніторингу і контролю, а саме:

- здійснено нарощування виробничих потужностей;
- впроваджено новітні технології;
- здійснено розширення підрозділів УДЦР по всій Україні;
- проведено реконструкцію офісів (будівель) підприємства;
- впроваджено новітні системи управління якістю;
- побудовано нові гаражі для зберігання транспортних засобів та обладнання підприємства, обслуговування власних автомобілів;
- побудовано інші об’єкти з прив’язкою до різних філій: прохідні, громадська приймальня, стадіони.

Професійні фахівці державного підприємства «Український державний центр радіочастот» активно беруть участь у різних робочих групах, комісіях, входять до складу конференцій, а саме:

- МСЕ (Міжнародного союзу електрозв‘язку);
- СЕПТ (Європейської конференції адміністрацій пошти та зв‘язку);
- РСЗ (Регіональної співдружності у галузі зв‘язку) з частотного менеджменту, технологій спектру, регуляторних питань, нумерації, присвоєння імен та адрес;
- Європейського інституту стандартів телекомунікацій (ETSI);
- Технічного комітету ERM «EMC і питання використання радіочастотного спектру».

Щороку УДЦР організовує низку заходів в рамках Проекту МСЕ «Центр майстерності (Centre of Excellence) для країн СНД», який є частиною всесвітньої мережі МСЕ з підвищення кваліфікації в галузі зв'язку.

УДЦР забезпечує ефективне та раціональне використання радіочастотного ресурсу держави для задоволення потреб всіх категорій користувачів радіочастотного ресурсу та населення сучасними видами та послугами зв’язку, а також працює задля економічного, соціального, культурного розвитку країни, зміцнення її обороноздатності.

До складу держпідприємства входить 9 філій, які здійснюють свою діяльність на всій території України. За оцінками іноземних експертів, в УДЦР створено одну з кращих в Європі і країнах СНД систему технічного радіоконтролю.

УДЦР внесено до Реєстру операторів і провайдерів телекомунікацій для централізованого технічного адміністрування персональних номерів та перенесених абонентських номерів на території України (послуга MNP).

Важливу роль відіграє УДЦР у впровадженні в Україні радіотехнології третього покоління 3G.

До складу УДЦР входить Центр з сертифікації. Орган сертифікації держпідприємства відповідає вимогам впровадженого в Україні міжнародного стандарту ISO/IEC 17065:2012 до компетентності випробувальних лабораторій.
Головний офіс державного підприємства «Український державний центр радіочастот». Основна адреса Київського офісу: : Україна, м. Київ, 03179

проспект Перемоги, 151. Електронна пошта: centre@ucrf.gov.ua Телефон: +38 044 422-85-85.

Організаційна структура Західної філії державного підприємства «Український державний центр радіочастот» подана на рисунку 2.1.



Рис. 2.1. Організаційна структура державного підприємства «Український державний центр радіочастот» [12]

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» є унікальним підприємством, що надає послуги на ринку зв'язку. Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» – госпрозрахункове підприємство, яке відноситься до сфери управління Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

УДЦР належить до об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави. Це високоефективне, самодостатнє держпідприємство, рівень розвитку та технічного оснащення якого відповідає сучасним європейським вимогам.

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот», у відповідності до статті 45 Закону України «Про електронні комунікації», має право здійснювати такі види діяльності:

- проводити розрахунки електромагнітної сумісності, здійснювати присвоєння радіочастот, сигналів розпізнавання;
- проводити радіочастотний моніторинг користування радіочастотним спектром загальними користувачами відповідно до цього Закону та у порядку, визначеному регуляторним органом;
- здійснювати моніторинг якості електронних комунікаційних послуг у порядку, визначеному регуляторним органом;
- надавати технічні обґрунтування щодо можливості застосування заявленого типу радіообладнання на території України загальними користувачами у смугах радіочастот загального користування;
- брати участь у проведенні первинного технічного контролю радіообладнання на місці експлуатації;
- здійснювати заходи щодо виявлення джерел радіозавад;
- вести автоматизовану інформаційну систему управління радіочастотним спектром загального користування;
- здійснювати заходи щодо забезпечення електромагнітної сумісності радіообладнання;

- здійснювати технічну експертизу з питань попередньої оцінки можливості виконання умов електромагнітної сумісності радіообладнання для підготовки регуляторним органом рішення про видачу ліцензії на користування радіочастотним спектром;
- здійснювати міжнародну координацію супутникових мереж і систем, присвоєнь радіочастот радіообладнанню та їх міжнародно-правовий захист;
- інші види діяльності, не заборонені законом [12].

Також, державне підприємство УДЦР за дорученням центрального органу виконавчої влади у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра або регуляторного органу:

- виконує роботи з міжнародної координації та реєстрації в Міжнародному союзі електрозв'язку присвоєнь радіочастот радіообладнанню України, а також роботи з міжнародної координації, попередньої публікації та реєстрації в Міжнародному союзі електрозв'язку супутникових мереж і систем України;
- бере участь у роботі Міжнародного союзу електрозв'язку;
- проводить заходи щодо розгляду донесень про завади або порушення Статуту, Конвенції та Адміністративних регламентів Міжнародного союзу електрозв'язку, що надходять від уповноважених органів адміністрацій зв'язку іноземних держав та міжнародних організацій;
- здійснює оформлення експлуатаційних документів, пов'язаних з користуванням радіочастотним спектром, на суднові станції та радіоаматорам.

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» здійснює свою діяльність прозоро, на офіційному сайті, де доступ мають фізичні та юридичні особи. Підприємство розміщує наступні сервіси:

- присвоєння радіочастот;

- радіочастотний моніторингу;
- облік та ведення міжнародних ідентифікаторів кінцевого обладнання;
- вимірювання параметрів електронних комунікаційних мереж;
- виявлення джерел радіозавад;
- послуги перенесення номерів;
- моніторинг якості електронних комунікаційних послуг;
- портал послуг;
- центр сертифікації;
- аматорський радіозв'язок;
- тарифи;
- оформлення та припинення дії експлуатаційного документа для суднової станції [12].

В процесі здійснення свої діяльності державне підприємство «Український державний центр радіочастот» постійно здійснює удосконалення взаємодії з фізичними та юридичними особами, громадянами, різними суб'єктами. Так, на офіційному сайті компанії працює Консультаційний центр, який забезпечує:

- особистий прийом громадян;
- доступ до публічної інформації;
- запобігання проявам корупції;
- радіохвилі «за» та «проти»;
- налаштування прийому цифрового ефірного ТБ;
- інші корисні посилання щодо надання допомого фізичним особам та домогосподарствам;
- звернення громадян щодо отримання допомого з питань що стосуються радіочастотного ресурсу.

Отже, УДЦР це державне підприємство, яке має лідируючі позиції на ринку, підкеровується державним органам, здійснює свою діяльність прозоро, відповідно до законодавства та потреб ринку.

2.2. Оцінка фінансового стану та ефективності управління фінансовими ресурсами ДП «УДЦР»

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» – госпрозрахункове підприємство, яке відноситься до сфери управління Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Основна діяльність державного підприємства пов'язана із:

- послугами щодо електромагнітної сумісності;
- послугами щодо підбору та розрахунку радіочастот;
- оформлення висновків (розрахунку) ЕМС РЕЗ (РО);
- оформлення, заявок та різних дозволів, розрахунків, декларацій;
- призначення сигналів різним суб'єктам, радіостанціями;
- проведення вимірювань параметрів РЕЗ (РО) та ВП на місці їх експлуатації;
- внесення міжнародних індентифікаторів;
- здійснення різного вигляду моніторингу та контролю.

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» вже багато років забезпечує ефективну та прозору діяльність на ринку телекомунікацій. Основні показники діяльності представлені у балансі та фінансовій звітності (Додатки А, Б, В).

Проаналізуємо показники активів державного підприємства «Український державний центр радіочастот» за 2020-2022 роки таблиця 2.1.

Таблиця 2.1

Показники активів ДП «УДЦР» за 2020-2022 роки, тис. грн. [35]

Показники	**2020**	**2021**	**2022**	**Відхилення 2022-2020 (тис. грн)**
Необоротні активи	1 253 980	1 301 553	1 247 447	-6 533
Оборотні активи	209 750	207 593	1 210 847	1 001 097

продовження таблиці 2.1

Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	34	29	29	-5
Усього активів	1 463 764	1 509 175	2 458 350	994 586

З таблиці 2.1 видно, що необоротні активи державного підприємства «Український державний центр радіочастот» зменшилися на 6 533 тис. грн., оборотні активи збільшилися на 1 001 097 тис. грн., необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття зменшилися на 5 тис. грн. Загальна сума активів підприємства зросла на 994 586 тис. грн.

Проаналізуємо показники пасивів державного підприємства «Український державний центр радіочастот» за 2020-2022 роки таблиця 2.2.

Таблиця 2.2

Показники пасивів ДП «УДЦР» за 2020-2022 роки, тис. грн. [35]

Показники	**2020**	**2021**	**2022**	**Відхилення 2022-2020 (тис. грн)**
Власний капітал	1 312 335	1 327 403	1 330 294	17 959
Довгострокові зобовязання та забезпечення	80 973	75 143	65 788	-15 185
Поточні зобовязання і забезпечення	70 456	106 629	1 062 268	991 812
Усього пасивів	1 463 764	1 509 175	2 458 350	994 586

Власний капітал державного підприємства «Український державний центр радіочастот» за 2020-2022 рік зріс на 17 959 тис. грн., довгострокові зобов’язання та забезпечення скоротилися на 15 185 тис. грн., а поточні зобов’язання і забезпечення зросли на 991 812 тис. грн. Загальна сума пасивів підприємства зросла на 994 586 тис. грн.

Розглянемо більш детально структуру активів державного підприємства «Український державний центр радіочастот» за 2020-2022 роки таблиця 2.3.

Таблиця 2.3

Структура активів ДП «УДЦР» за 2020-2022 роки, тис. грн. [35]

Показники	**2020**	**2021**	**2022**	**Відхилення 2022-2020 (тис. грн)**
Нематеріальні активи	251 645	262 017	236 049	-15 596
Незавершені капітальні інвестиції	116 320	71 292	165 153	48 833
Основні засоби	883 720	965 510	844 350	-39 370
Довгострокова дебіторська заборгованість	2 213	2 547	1 604	-609
Інші необоротні активи	82	187	291	209
Усього необоротних активів	**1 253 980**	**1 301 553**	**1 247 447**	**-6 533**
Запаси	25 690	29 800	72 096	46 406
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	61 082	67 122	78 846	17 764
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	1 452	804	601 122	599 670
Дебіторська заборгованість за бюджетом	35 149	2 371	14 597	-20 552
Інша поточна дебіторська заборгованість	4 372	4 715	3 716	-656
Грошові кошти та їх еквіваленти	76 888	99 901	422 803	345 915

продовження таблиці 2.3

Витрати майбутніх періодів	2 736	1 379	5 988	3 252
Інші оборотні активи	2 291	1 501	11 706	9 415
Усього оборотних активів	**209 750**	**207 593**	**1 210 847**	**1 001 097**
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**34**	**29**	**29**	**-5**

Загальна сума необоротних активів державного підприємства «Український державний центр радіочастот» за 2020-2022 роки скоротилася на 6 533 тис. грн., за рахунок зменшення загальних обсягів нематеріальних активів (на 15 596 тис. грн.) та основних засобів (на 39 370 тис. грн).

Оборотні активи підприємства значно зросли і у 2022 році склали 1 210 847 тис. грн. Основне зростання відбулося з рахунок збільшення грошових коштів та їх еквівалентів на 345 915 тис. грн., що також є важливим показником забезпечення ліквідності підприємства. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття підприємства у 2022 році склали 29 тис. грн, що на 5 тис. грн. менше ніж у 2020 році.

Розглянемо більш детально структуру пасивів державного підприємства «Український державний центр радіочастот» за 2020-2022 роки таблиця 2.4.

Таблиця 2.4

Структура пасивів ДП «УДЦР» за 2020-2022 роки, тис. грн. [35]

Показники	**2020**	**2021**	**2022**	**Відхилення 2022-2020 (тис. грн)**
Зареєстрований пайовий капітал	10 725	10 725	10 725	0
Капітал у дооцінках	305 071	261 047	207 574	-97 497
Додатковий капітал	151 097	151 097	151 097	0
Резервний капітал	834 900	890 389	953 033	118 133

продовження таблиці 2.4

Нерозподілений прибуток	10 542	14 145	7 865	-2 677
Усього власного капіталу	**1 312 335**	**1 327 403**	**1 330 294**	**17 959**
Відстрочені податкові зобов'язання	64 832	55 180	43 523	-21 309
Інші довгострокові зобов'язання	3 073	1 124	1 414	-1 659
Довгострокові забезпечення	13 068	18 839	20 851	7 783
Усього довгострокові зобов'язання і забезпечення	**80 973**	**75 143**	**65 788**	**-15 185**
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	2 392	37 193	969	-1 423
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	12 796	9 444	9 745	-3 051
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2 362	3 170	2 780	418
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1 518	1 684	1 684	166
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	4 688	5 612	5 739	1 051
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1 870	682	978 821	976 951
Поточні забезпечення	43 811	45 621	62 145	18 334
Інші поточні зобов'язання	1 019	920	421	-598
Усього поточні зобов'язання і забезпечення	**70 456**	**106 629**	**1 062 268**	**991 812**

Загальна сума власного капіталу державного підприємства «Український державний центр радіочастот» за 2020-2022 зросла на лише на 17 959 тис. грн, за рахунок збільшення резервного капіталу. Довгострокові зобов'язання та забезпечення протягом трьох проаналізованих років зменшилися на 15 185 тис. грн., в основному за рахунок відстрочених податкових зобов'язань, які скоротилися на 21 309 тис. грн.

Поточні зобов'язання та забезпечення державного підприємства «Український державний центр радіочастот» протягом 2020-2022 років збільшилися на 991 812 тис. грн., за рахунок значного збільшення поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами на 976 951 тис. грн.

Показники фінансових результатів діяльності державного підприємства «Український державний центр радіочастот» - показники фінансових результатів за 2020-2022 роки яку подано у таблиці 2.5. Загальна сума реалізованої продукції, товарів, робіт послуг у 2022 році склала 927 454 тис. грн.

Таблиця 2.5

Показники фінансових результатів діяльності ДП «УДЦР»
за 2020-2022 роки, тис. грн. [35]

Показники	**2020**	**2021**	**2022**	**Відхилення 2022-2020 (тис. грн)**
Фінансовий результат від операційної діяльності	38 542	62 652	72 306	33 764
Фінансовий результат до оподаткування	37 677	58 156	49 392	11 715
Сума сплаченого податку	17 798	20 204	21 792	3 994
Чистий фінансовий результат	19 879	37 952	27 600	7 721

Фінансовий результат від операційної діяльності підприємства зріс на 33 764 тис. грн., фінансовий результат до оподаткування зріс на 11 715 тис. грн., сума сплаченого податку також зросла і у 2022 році склала 21 792 тис. грн., чистий фінансовий результат зріс на 7 721 тис. грн.

Операційні витрати ДП «УДЦР» за 2022 рік подано на рисунку 2.2.



Рис. 2.2. Операційні витрати ДП «УДЦР» за 2022 рік, тис. грн. [35]

Загальна сума операційних витрат у 2022 році склала 878 089 тис. грн., де найбільше підприємство витратило на оплату праці – 365 963 тис. грн.

Тепер розглянемо динаміку загальної суми фінансових ресурсів державного підприємства протягом 2020-2022 років (рисунок 2.3).

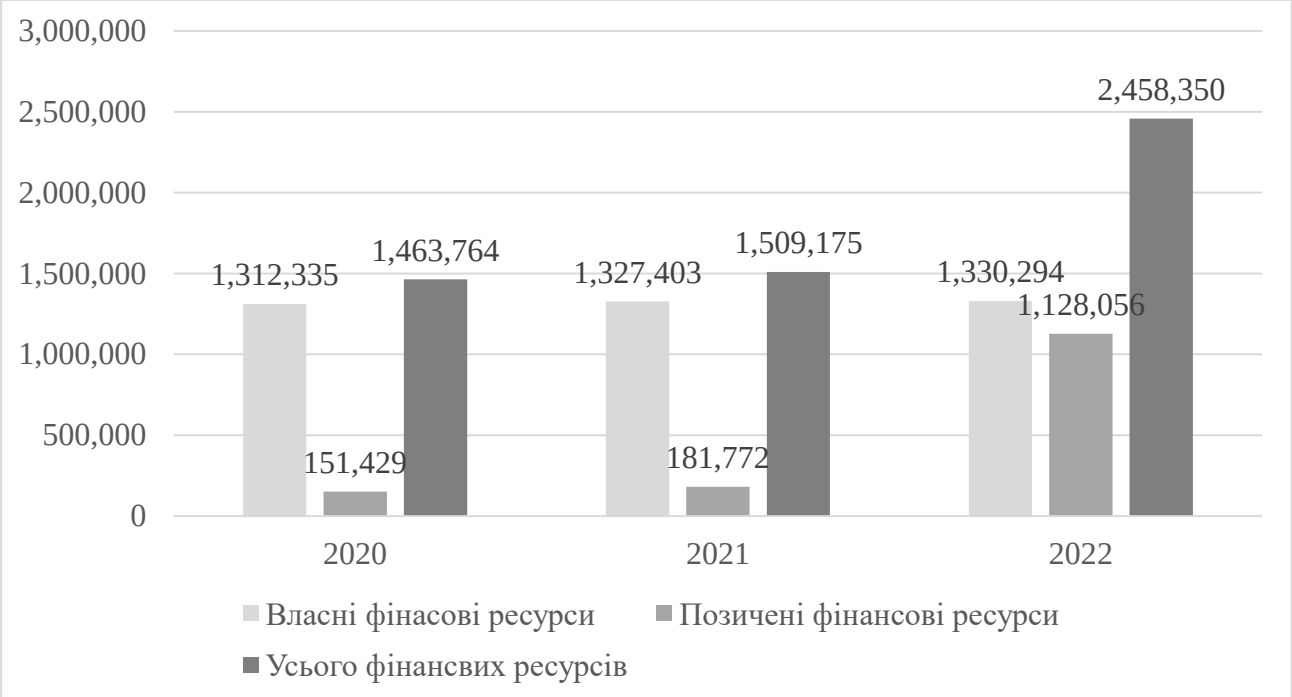


Рис. 2.3. Динаміка фінансових ресурсів (у розрізі видів) ДП «УДЦР» у 2020-2022 роках, тис. грн [35]

Як видно з рисунку 2.3. загальна сума фінансових ресурсів підприємства зросла на 994 586 тис. грн., власні фінансові ресурси зросли на 17 959 тис. грн., позичені ресурси підприємства зросли на 976 627 тис. грн.

Дослідимо співвідношення власних та позичених фінансових ресурсів у структурі державного підприємства «Український державний центр радіочастот» (рисунок 2.4).

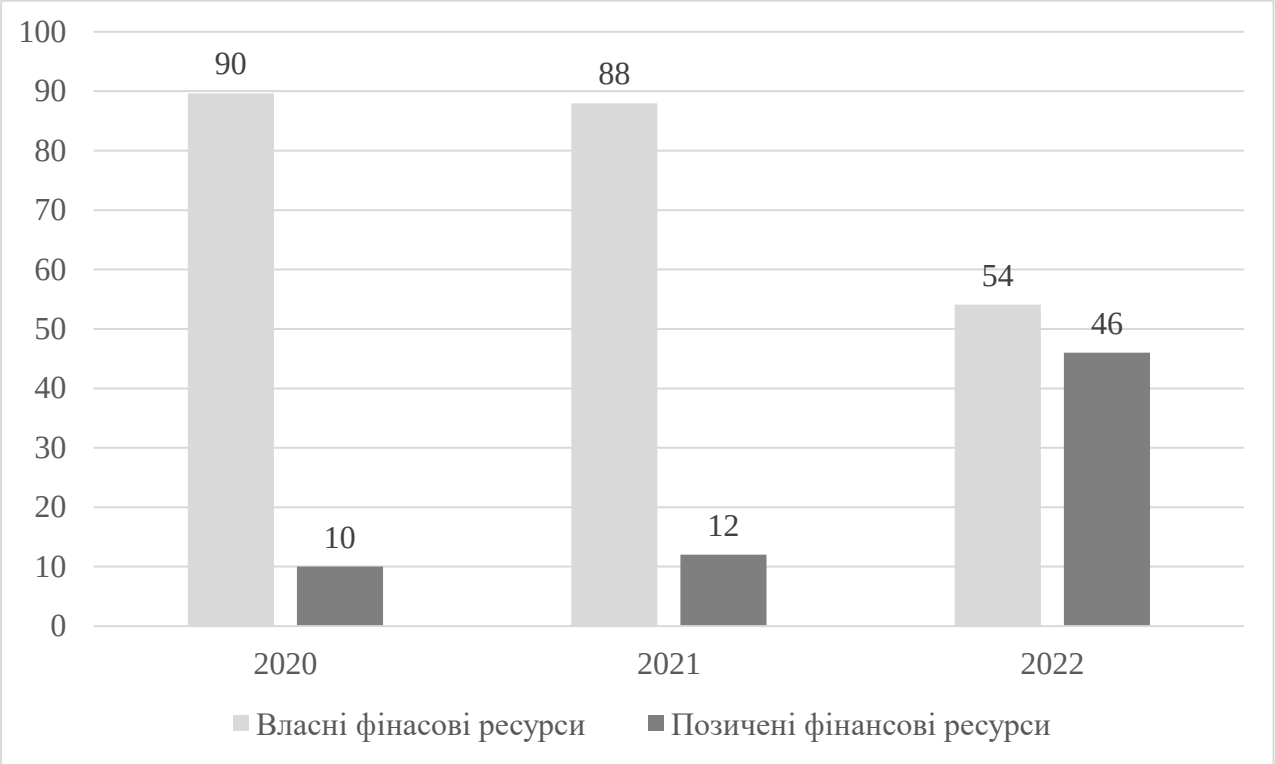


Рис. 2.4. Співвідношення власних та позикових фінансових ресурсів ДП «УДЦР» у 2020-2022 роках, %

Джерело: розраховано на основі [35]

У 2020 році співвідношення власних фінансових ресурсів і позикових підприємства складало 90 % та 10%, у 2021 році – 88 % та 12 %, а у 2022 році вже 54% і 46%. У 2022 році значно зросла частка позикових коштів підприємства, що свідчить про неефективну політику управління фінансовими ресурсами і подальшими витратами на оплату відсотків за ними.

Розрахуємо показники ефективності управління ресурсами державного підприємства «УДЦР» протягом 2020-2022 років (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6

Показники ефективності управління фінансовими ресурсами ДП «УДЦР» у 2020-2022 роках

Показники	**2020**	**2021**	**2022**
Коефіцієнт самофінансування	90	88	54
Коефіцієнт заборгованості	11,5	13,7	84,8
Коефіцієнт валової рентабельності	0,03	0,05	0,03
Коефіцієнт автономії	1,09	0,96	0,54
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,19	0,51	0,04

Джерело: розраховано на основі даних фінансової звітності [35]

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» забезпечував дотримання основних фінансових показників у нормативному значенні, проте значне зростання позикових коштів у структурі фінансової звітності вимагає розробки більш ефективної фінансової стратегії націленої на зменшення кредитних коштів та вихід на структуру у довоєнний період. Загалом підприємство є прибутковим, виплачує кредити вчасно та забезпечує прозоре надання фінансової звітності.

2.3. Напрями удосконалення управління фінансовими ресурсами ДП «УДЦР» в сучасних умовах

Управління фінансовими ресурсами державного підприємства «Український державний центр радіочастот» є важливим завданням щодо забезпечення фінансової стійкості, рентабельності, прибутковості та ділової активності підприємства у сучасних умовах. Складовими ефективного управління фінансовими ресурсами є (рисунок 2.5): фінансові методи, фінансові важелі, правове забезпечення, інформаційна забезпечення.



Рис. 2.5. Складові механізму покращення управління фінансовими ресурсами підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [34-38]

Ефективність реалізації системи управління фінансовими ресурсами державного підприємства повинно відповідати наступним принципам:

- визначення важливості оцінки, аналізу, управління, формування ідеального співвідношення між власними та позиковими фінансовими ресурсами;
- повноти оцінки фінансових ресурсів підприємства у поточному році та у динаміці до попередніх років;
- оперативності щодо реагування на змін аналітичних даних чи показників, які виходять за мені встановлених нормативів;

- динамічності щодо організації наповнення необхідних фінансових ресурсів, які забезпечують безперебійне функціонування підприємства в сучасних умовах;
- достовірності надання інформації щодо наявні фінансові ресурсами, достовірність наданих розрахунків щодо ефективності і аналізу та оцінки та достовірності внесення до фінансової звітності;
- відповідності реальним показникам надходження, вибуття та формування фінансових ресурсів підприємства;
- інформативності щодо надання інформації про фінансові ресурси в повному об'ємі;
- доцільності формування, особливо, якщо це пов'язано із збільшенням позикових фінансових ресурсів у загальній структурі фінансових ресурсів підприємства, їх подальшого поверненням та оплати.

Покращення управління фінансовими ресурсами в умовах кризи та війни вимагає комплексного підходу, який враховує специфічні виклики і ризики, пов'язані з такими умовами. На нашу думку, варто визначити наступні ключові напрямки для покращення управління фінансами підприємства (рисунок 2.6):

1. Створення ефективної системи фінансового планування та прогнозування фінансових ресурсів:

- розробка гнучких фінансових планів, які враховують різні сценарії розвитку подій;
- впровадження короткострокових планів з можливістю корекції в залежності від змін зовнішніх умов, наприклад умов повернення коштів, сплати відсоткових ставок;
- використання стрес-тестів для оцінки впливу кризових ситуацій на фінансові показники, що стосуються раціональності формування конкретної структури фінансових ресурсів.



Рис. 2.6. Напрями покращення управління фінансовими ресурсами ДП «УДЦР»

Джерело: сформовано автором на основі [4; 9; 16]

2. Управління ризиками, що пов’язані з управлінням фінансових ресурсів державного підприємства:

– визначення та оцінка основних ризиків, пов'язаних із кризою та війною (наприклад, ризики безпеки, перебої в постачанні, інфляція, валютні коливання);
– озробка планів зменшення ризиків, включаючи страховку, диверсифікацію постачальників та клієнтів, банківських установ та інших кредитних установ з якими працює підприємство;
– постійний моніторинг ризиків та адаптація стратегій управління ризиками, зокрема пов’язаними з неповерненням позикових коштів, що знаходяться на балансі підприємства.

3. Оптимізація витрат, пов’язаних з формуванням, управлінням та використанням фінансових ресурсів:

– аналіз усіх статей витрат підприємства з метою виявлення можливостей для оптимізації та зниження витрат;
– автоматизація та цифровізація процесів для зменшення витрат на операційні витрати;
– впровадження системи раціонального використання власних та позикових фінансових ресурсів.

4. Управління грошовими потоками,, які забезпечують формування та використання фінансових ресурсів підприємства:

– забезпечення достатнього рівня ліквідності для підтримки операційної діяльності в умовах кризи та війни;
– встановлення системи контролю за дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства;
– впровадження нових методів оплати та електронних платіжних систем для зменшення затримок;

5. Розробка ефективної та прозорої взаємодії з інвесторами та фінансовими установами:

– підтримка прозорої комунікації з інвесторами та кредиторами;
– оцінка можливостей залучення додаткового фінансування через інвестиції, гранти, або кредити;
– використання державних програм підтримки бізнесу, які можуть бути доступні в умовах кризи.

6. Управління персоналом підприємства:

– забезпечення мотивації та залученості співробітників під час кризи;
– впровадження гнучких робочих графіків та віддаленої роботи, якщо це можливо;
– підтримка програм навчання та розвитку персоналу для підвищення продуктивності.

7. Управління стратегією та бізнес-моделлю, яка повинна включати всі аспекти управління ризиками та відсотковими ставками:

– оцінка поточної бізнес-моделі та розгляд можливостей для адаптації до нових умов господарювання;
– розширення асортименту продукції або послуг для диверсифікації доходів;
– використання нових технологій для створення конкурентних переваг та підвищення ефективності.

8. Реінвестиція прибутку підприємства:

– використання частини або всього чистого прибутку для збільшення власного капіталу;
– спосіб оптимізації підприємства, що передбачає залучення зовнішніх джерел фінансування.

Застосовуючи зазначені нами вище підходи, державне підприємство «Український державний центр радіочастот» може більш ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами, знижувати ризики та забезпечувати стійкість в умовах кризи та війни.

Висновки до другого розділу

Центр «Укрчастотнагляд» це підприємство яке почало свою діяльність на території теперішньої держави як Київський пункт технічного радіоконтролю (ПТРК) у 1934 році у селищі Бровари. З 2005 року Кабінет Міністрів України передав державне підприємство «Український державний центр радіочастот» до сфери управління Міністерства транспорту на зв'язку України, а також Національної комісії з питань регулювання зв'язку (НКРЗ).

Дослідження показали, що складу держпідприємства входить 9 філій, які здійснюють свою діяльність на всій території України. За оцінками іноземних експертів, в УДЦР створено одну з кращих в Європі і країнах СНД систему технічного радіоконтролю.

Аналіз свідчить, що фінансовий результат від операційної діяльності підприємства зріс на 33 764 тис. грн., фінансовий результат до оподаткування зріс на 11 715 тис. грн., сума сплаченого податку також зросла і у 2022 році склала 21 792 тис. грн., чистий фінансовий результат зріс на 7 721 тис. грн.

Необоротні активи державного підприємства «Український державний центр радіочастот» зменшилися на 6 533 тис. грн., оборотні активи збільшилися на 1 001 097 тис. грн., необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття зменшилися на 5 тис. грн. Власний капітал державного підприємства «Український державний центр радіочастот» за 2020-2022 рік зріс на 17 959 тис. грн., довгострокові зобов'язання та забезпечення скоротилися на 15 185 тис. грн., а поточні зобов'язання і забезпечення зросли на 991 812 тис. грн.

Загальна сума фінансових ресурсів підприємства зросла на 994 586 тис. грн., власні фінансові ресурси зросли на 17 959 тис. грн., позичені ресурси підприємства зросли на 976 627 тис. грн.

Основними напрямами покращення управління фінансовими ресурсами ДП «УДЦР» є наступні: фінансове прогнозування та планування, управління ризиками, оптимізація витрат, управління грошовими потоками підприємства, взаємодія з інвесторами та фінансовими установами, управління персоналом, управління стратегією та бізнес-моделлю підприємства, реінвестування прибутку, збільшення розміру прибутку.

ВИСНОВКИ

Теоретичні та практичні дослідження управління фінансовими ресурсами державного підприємства «Український державний центр радіочастот» дають можливість зробити наступні висновки:

1. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання – це наявні у його розпорядженні грошові кошти, що мають цільове спрямування. Вони можуть направлятися на розвиток виробництва, утримання і розвиток невиробничої інфраструктури, споживання та можуть залишатися у резерві. Фінансові ресурси, що спрямовуються на розвиток виробництва, виступають капіталом у грошовій формі.
2. Фінансовим ресурсам підприємства притаманні наступні ознаки: завжди виражають певне відношення власності (належність підприємству або організації); завжди мають цільове використання; мають різні джерела створення або надходження; постійне формування та використання фінансових ресурсів завжди забезпечені нормативно-правовими актами, виражають фінансовий результат, який підприємство отримує в процесі використання чи оптимізації. Згідно фінансової діяльності формування та управління фінансових ресурсів відбувається у двох основних формах: власні фінансові ресурси та позикові (не власні) фінансові ресурси.
3. Центр «Укрчастотнагляд» це підприємство яке почало свою діяльність на території теперішньої держави як Київський пункт технічного радіоконтролю (ПТРК) у 1934 році у селищі Бровари. З 2005 року Кабінет Міністрів України передав державне підприємство «Український державний центр радіочастот» до сфери управління Міністерства транспорту на зв'язку України, а також Національної комісії з питань регулювання зв'язку (НКРЗ).
4. Підприємство розміщує наступні сервіси: присвоєння радіочастот; радіочастотний моніторингу; облік та ведення міжнародних ідентифікаторів кінцевого обладнання; вимірювання параметрів

електронних комунікаційних мереж; виявлення джерел радіозавад; послуги перенесення номерів; моніторинг якості електронних комунікаційних послуг; портал послуг; центр сертифікації; аматорський радіозв'язок; тарифи; оформлення та припинення дії експлуатаційного документа для суднової станції

5. Необоротні активи державного підприємства «Український державний центр радіочастот» зменшилися на 6 533 тис. грн., оборотні активи збільшилися на 1 001 097 тис. грн., необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття зменшилися на 5 тис. грн. Загальна сума активів підприємства зросла на 994 586 тис. грн. Власний капітал державного підприємства «Український державний центр радіочастот» за 2020-2022 рік зріс на 17 959 тис. грн., довгострокові зобов'язання та забезпечення скоротилися на 15 185 тис. грн., а поточні зобов'язання і забезпечення зросли на 991 812 тис. грн. Загальна сума пасивів підприємства зросла на 994 586 тис. грн.
6. Загальна сума фінансових ресурсів підприємства зросла на 994 586 тис. грн., власні фінансові ресурси зросли на 17 959 тис. грн., позичені ресурси підприємства зросли на 976 627 тис. грн.
7. Основними напрямами покращення управління фінансовими ресурсами ДП «УДЦР» є наступні: фінансове прогнозування та планування, управління ризиками, оптимізація витрат, управління грошовими потоками підприємства, взаємодія з інвесторами та фінансовими установами, управління персоналом, управління стратегією та бізнес-моделлю підприємства, реінвестування прибутку, збільшення розміру прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієць В.С. Дослідження основних сутнісних характеристик грошових потоків підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2018. №8(86). С. 167-170.
2. Беренда Н.І., Редзюк Т.Ю., Ворона К.В. Управління структурою капіталу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство* / голов. ред. М.М. Палінчак. Ужгород : Гельветика, 2018. Вип. 19№Ч.1. С. 14–18.
3. Бланк І.О., Ситник Г.В. Фінансове забезпечення розвитку підприємств. За ред. проф. Бланка І.О. К.:КНТЕУ, 2011. 344 с.
4. Богма О.С., Павлова А.С. Особливості управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. №1(13). С.195–199.
5. Бражник Л.В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. *Економіка і суспільство.* Випуск № 14, 2008. С. 778-783
6. Бутинець Ф. Ф., Гевчук А. В., Михалків А. А., Долюк А. В., Коротаєв С. Л. Бухгалтерський облік, аналіз і контроль: проблеми інтеграції і розвитку : кол. монографія / Вінниця фінанс.-екон. ун-т, Житомир. наук. бух. шк. Житомир : Рута, 2017. 365 с.
7. Вараксіна О.В., Перебийніс А.В. Управління фінансовими ресурсами як ключовий чинник формування конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. № 30. С. 28–31.
8. Василик О. Теорія фінансів: підручник. Київ: НІОС, 2011. 416 с.
9. Великий Ю.М., Топоріна Є.В. Методичні аспекти оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/93.pdf (дата звернення: 11.03.2024 р.).

10. Гвоздєй Н.І., Бондарук І.С., Вінницька О.А. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Економічний аналіз : збірник наук. праць. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка»*, 2018. Том 28. № 1. С. 216–221.
11. Громова А., Пилипишина І., Носковська А.Теоретико-методологічні основи формування фінансових ресурсів підприємства. *Економічний дискурс.* 2015. №4. С.100–106.
12. Державне підприємство «Український державний центр радіочастот». Офіційний сайт. URL: https://www.ucrf.gov.ua/ (дата звернення: 04.04.2024 р.)
13. Дикань В.Л. Стратегічне управління: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 272 с.
14. Дорохова Л.М., Недільська Л.В. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. *Бізнес Інформ*. 2017. № 1. С. 241–246.
15. Карпенко Г. В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. Економіка держави. 2010. № 1. С. 61–62.
16. Катан Л.І., Сидоренко А.І. Фінансові ресурси підприємства та особливості їх формування. *Ефективна економіка*. 2014. № 6. URL: http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/3087 (дата звернення 22.03.2024 р.).
17. Кремень В. М. Власний капітал компанії: джерела формування. *Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискус*, Миколаїв, 2020, С. 17- 18.
18. Кропівцова Н. Особливості формування фінансових ресурсів підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі і послуг*. 2011. Вип. 1. С. 261—268.
19. Кужелєв М. О., Нечипоренко А. В. Вплив поведінкових факторів на управління фінансовою діяльністю корпорації: теоретичні аспекти.

Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2018. № 2. С.154–168.

20. Курінна О. В. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Економіка*. 2013. Вип. 2. С. 140–148.
21. Кустріч Л.О. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств на регіональному рівні. *Агросвіт.* 2018. № 1. С. 18–24.
22. Лапа А. Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. Серія: Економічні науки*. № 4. 2013. С. 289—297.
23. Масловська Л. Оптимізація структури фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2011. №10. С.65-69.
24. Нечипоренко А.В., Рибалкіна А.О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/87.pdf (дата звернення: 11.03.2024 р.).
25. Нікольчук Ю., Небжицький Б., Савчук О. Фінансова стійкість як індикатор ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 1. С. 220–225.
26. Онишко С. В. Регулятивний потенціал фінансового ринку в умовах глобальних викликів: монографія / за заг. ред. д.е.н., професора С. В Онишко. Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2016. 452 с.
27. Погожа Н. В. Проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства в умовах рецесії України. *Вісник соціально-економічних досліджень.* 2012. Вип. 2. С. 144–149.
28. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV, зі змінами та доповненнями: офіційне інтернет –

представництво. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14 (дата звернення: 13.03.2024 р.).

29. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12 (дата звернення 18.02.2024 р.).
30. Рибалко Н. О. Фінансові ресурси підприємств: грошові кошти чи щось більше? *Інвестиції: практика та досвід*. 2009. № 14. С. 28–31.
31. Рилєєв С. В. Роль політики управління оборотними активами в системі фінансового менеджменту підприємства. *Вісник Чернівецького торговельноекономічного інституту КНТЕУ.* Серія: Економічні науки. 2019. №4 (36). С. 311 – 319.
32. Стецюк П.А. Теорія і практика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2012. 386 с.
33. Стороженко О.О., Шейко О.П., Романенко Т.В. Теоретичні аспекти формування, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Випуск 29. Частина 2. С. 133–137.
34. Філімоненков О. Фінанси підприємств: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доповнено. Київ: МАУП, 2004. 328 с.
35. Фінансова звітність державного підприємства «Український державний центр радіочастот». Офіційний сайт. URL: https://www.ucrf.gov.ua//(дата звернення: 14.04.2024 р.).
36. Фінанси підприємств / Поддєрьогін А., Білик М., Буряк Л. та ін.: за ред. А. Поддєрьогіна. 7-ме вид. Київ: КНЕУ, 2008. 552 с.
37. Чіп Л. О. Складові власного капіталу у міжнародній та вітчизняній обліковій практиці. *Збірник тез ХНТУСГ*, 2020, С. 144-147.
38. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

39. Яременко В.Г., Салманов Н.М. Сутність поняття та особливості класифікації фінансових ресурсів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Філімоненков О.С. 2018. Вип. 19(3). С. 158–162.
40. Kuzheliev M. O., Zherlitsyn D. M., Zhytar M. O. Formalization Of Dynamic Relations Between Enterprise Financial Indicators. *Independent Auditor*. 2016. № 16 (II). P. 18–26.

Додатки